

*Załącznik do Uchwały nr
Rady Miejskiej Gminy Lubomierz
z dnia 2025 r.*

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Lubomierz na lata 2025-2030

(projekt do konsultacji)

Lubomierz, wrzesień 2025 r.

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Lubomierz na lata 2025-2030 została opracowana w okresie od listopada 2024 r. do 2025 r. we współpracy z Zespołem ds. Opracowania Strategii Rozwoju w składzie:

1. Janusz Lichocki - przewodniczący Zespołu,
2. Przemysław Kułaga - zastępca przewodniczącego Zespołu,
3. Danuta Adamiszyn - członek Zespołu,
4. Karolina Bukiejko-Baran - członek Zespołu,
5. Anna Kozłowska - członek zespołu,
6. Alicja Nawojczyk-Ciereszko - członek Zespołu,
7. Magdalena Szymańska - członek Zespołu,
8. Magdalena Tymosiewicz - członek Zespołu,
9. Mariusz Warowy - członek Zespołu.

Autorzy projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Lubomierz na l. 2025-2030 oraz Diagnozy stanu Miasta i Gminy Lubomierz w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej: dr inż. Jerzy Ładysz (kierownik zespołu) oraz arch. Janusz Korzeń.

Ww. opracowania wykonano na podstawie umowy z 25 listopada 2024, zawartej pomiędzy Gminą Lubomierz a F-mą Juliusz Korzeń. Urbanista

Spis treści

Wprowadzenie	str. 4
1. Wnioski z diagnozy stanu Gminy	
1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	str. 5
1.2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	str. 6
1.3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej	str. 6
2. Kierunki rozwoju Gminy	
2.1. Misja i wizja rozwoju	str. 7
2.2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym	str. 8
2.3. Cele operacyjne oraz kierunki rozwoju i zadania rozwojowe w wymiarze społecznym	str.10
2.4. Cele operacyjne oraz kierunki rozwoju i zadania rozwojowe w wymiarze gospodarczym	str.11
2.5. Cele operacyjne oraz kierunki rozwoju i zadania rozwojowe w wymiarze przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym	str.12
2.6. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia	str.16
2.7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy	str.16
2.8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	str.17
2.9. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, wraz z zakresem planowanych działań	str.21
2.10. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, wraz z zakresem planowanych działań	str.21
3. Wdrażanie <i>Strategii</i>	
3.1. System realizacji strategii oraz wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	str.23
3.2. Ramy finansowe i źródła finansowania	str.24
3.3. Zasady monitoringu	str.24

Wprowadzenie

Strategia rozwoju Gminy i Miasta Lubomierz stanowi podstawowy dokument zintegrowanego planowania strategicznego, określający jego cele i kierunki oraz zadania rozwojowe dla perspektywy najbliższych dziesięciu lat. Realizacja tych zadań ma służyć wzmocnieniu potencjału społeczno-gospodarczego Gminy, poprawie warunków życia mieszkańców oraz jej zagospodarowania przestrzennego przy zachowaniu wybitnych zasobów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. *Strategia* stanowi także podstawę dla opracowania *planu ogólnego Gminy* – nowego dokumentu planistycznego, w którym określi się zaktualizowane zasady jej rozwoju przestrzennego.

Strategia została opracowana w ramach współpracy władz samorządowych Gminy z działającymi na jej terenie instytucjami i organizacjami oraz z liderami lokalnymi, przy uwzględnieniu zaleceń i rekomendacji, uzyskanych w fazie opiniowania jej *projektu* i odbytych konsultacji społecznych. Należy oczekiwać, że zaangażowanie, jakie towarzyszyło procesowi budowania *Strategii*, będzie także obecne na etapie realizacji zapisanych w niej zadań i że bezpośredni uczestnicy tego procesu, jak i mieszkańcy Gminy będą aktywnie dążyć do wytyczonych w *Strategii* celów. Tylko wtedy spełni się wizja Gminy wykorzystującej w pełni swe zasoby dla zrównoważonego rozwoju, otwartej na jego nowe możliwości, zapewniającej dobre warunki życia dla mieszkańców oraz atrakcyjnej dla turystów i inwestorów.

Prace nad *Strategią* rozpoczęły się na podstawie *Uchwały nr VI/25/2024 Rady Miejskiej Gminy Lubomierz z 26 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Lubomierz na lata 2024-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji (z jej aktualizacjami)*. Przyjęta struktura tego dokumentu wynika z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności z *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* w jej obowiązującym brzmieniu.

W pierwszym etapie prac nad *Strategią* opracowana została *Diagnoza stanu Gminy*, uwzględniająca sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenną i klimatyczno-środowiskową, i opracowana na podstawie danych statystyki publicznej, danych i informacji Urzędu Miasta i Gminy Lubomierz oraz analizie licznych dokumentów strategicznych i planistycznych. W drugim etapie opracowany został projekt *Strategii*, w którym uwzględniono wnioski, wynikające z ww. *Diagnozy* zgłoszone w trakcie konsultacji, a także w ramach warsztatów strategicznych.

Zarządzanie rozwojem Gminy wiąże się z podejmowaniem decyzji i działań, ważnych dla lokalnej społeczności, zaś ich możliwie jak najlepszemu przygotowaniu służyć będzie niniejsza *Strategia*. Jej uchwalenie stanie się podstawą do nakreślenia wieloletniego programu realizacji ujętych w niej zadań, a do współdziałania w tym zachęcam jak najserdeczniej Mieszkańców naszej Gminy.

Mariusz Warowy
Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz

1. Wnioski z diagnozy strategicznej Gminy

1. 1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Z informacji i analiz zebranych i przedstawionych w części pierwszej *Diagnozy stanu Gminy i Miasta Lubomierz w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej* i dotyczących stanu sfery społecznej, a w tym sytuacji demograficznej Gminy, mieszkalnictwa oraz sieci podstawowych usług i wybranych aspektów kapitału społecznego - wyciągnięto następujące wnioski strategiczne:

- 1) w związku z sukcesywnym zmniejszaniem się liczby stałych mieszkańców Gminy (w l. 1995-2024 z 6622 do 5592 i ze spadkiem o 15,6%) oraz prognozowanym, dalszym zmniejszeniem się tej liczby do około 3300 w 2060 r. tj. aż o 35% konieczne jest dostosowanie działań rozwojowych w Gminie, w tym zwłaszcza związanych z programowaniu rozwoju i przekształceniu sieci usług do tej stałej tendencji;
- 2) najważniejszą przyczyną procesu depopulacji jest ujemny przyrost naturalny, który w l. 1995-2023 wynosił -14,7 osób rocznie i dla zmniejszenia skali tego zjawiska niezbędna jest rozbudowa systemu opieki dla matek z małymi dziećmi, poprawa dostępu do pracy i do mieszkań dla młodych rodzin oraz inne działania pomocowe;
- 3) w związku z postępującymi procesami starzenia się społeczności Gminy i wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym niezbędne są działania na rzecz aktywizacji zawodowej tej grupy mieszkańców, rozwoju systemu opieki i poprawy jego dostępności oraz wzbogacenie oferty dla seniorów, w tym kształcenia przez całe życie i spędzania czasu wolnego;
- 4) nie został jeszcze osiągnięty standard urbanistyczny dla minimalnej powierzchni mieszkaniowej przypadającej na jednego mieszkańca, tj. 40 m², jednakże zachodzące samoistnie zmniejszanie się liczby ludności, bez zwiększania istniejącej powierzchni użytkowej mieszkań w Gminie, przyczyni się do osiągnięcia tego standardu około 2043 r., w którym prognozowana liczba mieszkańców Gminy wyniesie około 4472;
- 5) wskaźnik niezamieszkałych mieszkań (pustostanów) w 2021 r. w mieście Lubomierz (12,5%) przy niższym znacznie wskaźniku dla terenów wiejskich (9,0%) wskazuje na potrzebę podjęcia działań na rzecz zmniejszenia ich liczby w mieście;
- 6) podstawowe obiekty usług publicznych, a w tym Urzędu Gminy i Miasta, Lubomierskiego Centrum Kultury, Biblioteki, Zespołu Szkół w Lubomierzu i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują w zadowalającym stopniu; w odniesieniu jednak do placówek ochrony zdrowia i dostępu do nich, a także wychowania przedszkolnego oraz oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz zwłaszcza seniorów potrzebna jest poprawa ich funkcjonowania;
- 7) w ostatnich latach wzrosła liczba miejscowych zagrożeń w Gminie, w szczególności związanych z występowaniem silnych wiatrów i zagrożeń medycznych i w związku z tym potrzebna jest wzmocnienie odpowiednich służb ochrony mienia i zdrowia mieszkańców;
- 8) w związku z bardzo zróżnicowanym stanem wyposażenia Gminy w obiekty zbiorowej ochrony, przy jego wysokim poziomie na terenie miasta Lubomierz (z liczbą miejsc o 33% przekraczającą liczbę jego mieszkańców) i bardzo niskim w obszarze wiejskim (z liczbą miejsc dla tylko 9% ludności) potrzebne jest wyposażenie w budowle ochronne takich sołectw, jak: Chmieleń, Golejów, Janice, Maciejowiec, Miłęcice, Pasiecznik, Pławna Dolna, Pokrzywnik, Radoniów i Wojciechów;
- 9) przy znacznej liczbie działających na terenie Gminy organizacji pozarządowych, w dużym stopniu wyczerpujących tematyczne obszary dla aktywności jej mieszkańców nie są

jeszcze w pełni wykorzystane możliwości ich zaktywizowania w ramach zarówno sieci już istniejących ww. organizacji, jak i jej dalszej rozbudowy z ukierunkowaniem m.in. na rozwijanie edukacji ekologicznej i wzrost świadomości mieszkańców.

1.2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Na podstawie danych zebranych i przedstawionych analitycznie w części drugiej *Diagnozy* i dotyczących stanu sfery gospodarczej, a w tym stanu gospodarki lokalnej i finansów samorządowych, sformułowano następujące wnioski syntetyczne:

- 1) atutami rozwoju gospodarki i powiązań gospodarczego Gminy są jej atrakcyjne położenie geograficzne przy głównych szlakach komunikacyjnych, łączących z Niemcami Czechami oraz z karkonosko-izerskim kompleksem turystyczno-wypoczynkowym, a także dobre warunki dla funkcjonowania rolnictwa ekologicznego i agroturystyki;
- 2) w związku z wyraźną dominacją mikroprzedsiębiorstw w gospodarce Gminy niezbędne jest wzmacnianie ich działalności i rozwoju, m. in. poprzez dofinansowanie w fazie startu, a także wspieranie rozwoju podmiotów, stanowiących spółki cywilne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i inne formy organizacyjno-prawne;
- 3) pozytywna tendencja do zmniejszania się liczby osób bezrobotnych, wynoszącej w 2023 r. 3,8% ludności w wieku produkcyjnym w Gminie, wymaga wsparcia m.in. poprzez utrzymanie istniejących i tworzenie nowych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorze usług oraz w możliwych do uruchomienia nowych zakładach produkcyjno-usługowych;
- 4) konieczne jest wspieranie zauważalnego rozwoju bazy turystycznej i aktywnego promowania walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych Gminy, zainteresowania turystyką na jej terenie, zarówno po stronie turystów, jak i podmiotów tworzących ofertę usług turystycznych, związanych z wykorzystaniem możliwości rozbudowy istniejącej bazy noclegowej, budowy nowych obiektów oraz wykreowaniem nowych, wyspecjalizowanych, atrakcyjnych, form turystyki i wypoczynku, ukierunkowanych zwłaszcza na potrzeby młodzieży i rodzin z dziećmi oraz seniorów;
- 5) pomimo tendencji do zmniejszania roli rolnictwa w rozwoju gospodarczym Gminy potrzebne są działania dla konsolidacji tego sektora, powiększania powierzchni gospodarstw rolnych oraz wspierania rozwoju gospodarstw produkujących zdrową żywność i prowadzących hodowlę bydła i ryb;
- 6) przy względnie dobrej sytuacji finansowej Gminy, systematycznym wzroście dochodów nominalnych i realnych jej budżetu, ale jednak nie są wystarczające dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, nieodzowne jest wyszukanie dodatkowych form zewnętrznego wsparcia dla realizacji celów rozwojowych Gminy.

1.3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej

Z informacji zebranych w części trzeciej *Diagnozy* i dotyczących stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego, zagospodarowania przestrzennego oraz transportu i infrastruktury technicznej, wyciągnięto następujące wnioski:

- 1) w związku ze zmianami klimatu, prowadzącymi m. in. do istotnego obniżenia zasobów wodnych Gminy oraz pogorszeniu warunków wegetacji niezbędne są działania na rzecz poprawy retencjonowania wód, w tym do rozbudowy sieci lokalnych zbiorników wodnych, ochrony mokradeł i terenów podmokłych oraz terenów leśnych i zadrzewień;
- 2) nieodzowne jest dla lepszego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej przeciwdziałanie erozji wodnej gruntów rolnych oraz zmniejszenie wysokiego zakwaszenia gleb;

- 3) w związku z istnieniem potencjalnego zagrożenia emanacjami radonowymi pochodzenia naturalnego części terenów Gminy należy je uwzględniać przy określaniu warunków dla lokalizacji i realizacji nowej zabudowy w dokumentach planistycznych;
- 4) w związku z opóźnieniami w budowie kompleksowego, gminnego systemu kanalizacji niezbędne jest ograniczenie niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych, zwłaszcza na terenach wiejskich, a także nadmiernego nawożenia gruntów rolnych;
- 5) dla poprawy stanu czystości powietrza niezbędne jest kontynuowanie działań dla ograniczania tzw. niskiej emisji, związanej z ogrzewaniem budynków w tradycyjnych urządzeniach grzewczych oraz zanieczyszczeń pochodzących z transportu drogowego;
- 6) dla wzmocnienia istniejącego systemu ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych Gminy konieczne jest wdrażanie ustaleń, przyjętych w *planie ochrony Parku Krajobrazowego Doliny Bobru* oraz ochrona miejsc i obiektów o dużych wartościach przyrodniczych, w tym m. in. utworzenie w południowo-wschodniej części Gminy 3 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz objęcie ochroną pomnikowych drzew;
- 7) szczególnej ochrony i wypromowania wymagają wyróżniające się w skali ponadregionalnej zabytkowy układ urbanistyczny miasta Lubomierz wraz z zespołem klasztornym, układy ruralistyczne o jeszcze średniowiecznym rodowodzie oraz kompleks pałacowo-parkowy i dworsko-folwarczny w Maciejowcu, a także niezbędne zaktualizowanie *Gminnej Ewidencji Zabytków* z ustaleniem rzeczywistej listy obiektów zabytkowych w Gminie;
- 8) niezbędne jest wypracowanie sposobów realnego wsparcia dla sukcesywnego podejmowania remontów i rewitalizacji budynków mieszkalnych, w dużym stopniu zdekapitalizowanych i pozostających we władaniu osób fizycznych (stanowią one aż 70% ogólnej liczby zabytków ujętych w Wykazie zabytków WUOZ);
- 9) należy utrzymać przyjęte w obowiązującym *studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* zasady umiarkowanego rozwoju przestrzennego Gminy w ramach historycznie ukształtowanych ciągów zabudowy przy opracowaniu *planu ogólnego Gminy* oraz uwzględniać szczególne wymogi dla kształtowania zharmonizowanej z otoczeniem i kontynuującej lokalne tradycje budowlane architektury nowych obiektów w *planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy*;
- 10) w zakresie koniecznej modernizacji i rozbudowy układu komunikacyjnego należy sukcesywnie prowadzić modernizacje i remonty dróg publicznych dla poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerzystów i pieszych, zachować rezerwy terenowe dla budowy obejść wsi Chmieleń i Pasiecznik w ciągu drogi krajowej nr 30, poprawić dostępność sieci autobusowej z możliwością przewozu rowerów oraz doprowadzić do uruchomienia w Radoniowie przystanku na linii kolejowej nr 274 relacji Wrocław – Zgorzelec dla poprawy dojazdu mieszkańców Gminy do miejsc pracy w pobliskich miejscowościach;
- 11) w zakresie koniecznej modernizacji i rozbudowy sieci uzbrojenia technicznego należy sukcesywnie prowadzić działania na rzecz modernizacji sieci wodociągowej oraz dalszej rozbudowy gminnego systemu kanalizacji i budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, kontynuowania wymiany urządzeń grzewczych, związanych z tradycyjnym sposobem ogrzewania budynków, rozwoju energetyki odnawialnej w postaci mikro-instalacji fotowoltaicznych oraz farm fotowoltaicznych z ich lokalizowaniem nie kolidującym z ochroną walorów krajobrazowych i kulturowych Gminy oraz dla wzmocnienia ochrony przeciwpowodziowej w dolinie rzeki Oldzy.

2. Kierunki rozwoju Gminy

2.1. Misja i wizja rozwoju

Określenie misji Gminy służy ukierunkowaniu jej rozwoju w perspektywie lat 2025-2030 i dalszych i określa ogólne ramy dla działań władz samorządowych, służących zrealizowaniu przyjętych celów i zadań rozwojowych oraz na koncentrowaniu się na podstawowych wartościach, którymi będzie ona kierować w prowadzeniu procesu rozwoju. Misję tę ujęto następująco:

**Misją Gminy jest zapewnienie jej mieszkańcom
satysfakcjonujących warunków życia i rozwoju osobistego
oraz harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego
przy zachowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych**

Wizja Gminy określa oczekiwany, pożądany jej obraz i stan w perspektywie roku 2030 r., który powinien być kształtowany wspólnie przez władze samorządowe, lokalnych liderów, mieszkańców i wszystkich podmiotów, zainteresowanych udziałem w tym procesie. Opisuje się w niej docelowy stan Gminy, odpowiadający zamierzeniom, aspiracjom i oczekiwaniom jej mieszkańców, które wynikają z wykorzystania przede wszystkim własnych zasobów i możliwości rozwojowych. Wizję tę sformułowano w następującym ujęciu:

**Gmina Lubomierz to przyjazna i atrakcyjna przestrzeń do życia
zapewniająca wysoki poziom życia mieszkańców,
zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy i
ład przestrzenny**

2.2. Cele strategiczne rozwoju Gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym

Na podstawie wniosków, zawartych w *Diagnozie stanu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego Gminy*, opracowanej dla potrzeb *Strategii*, a także wypracowanych w ramach warsztatów i konsultacji wewnętrznych wskazuje się poniżej cele strategiczne, określone w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, a ich osiągnięcie powinno doprowadzić do stanu Gminy, nakreślonego w jej Wizji. Cele te nakreślono w taki sposób, aby były możliwe do osiągnięcia i aby stały się one podstawą dla wskazania celów operacyjnych oraz można kierunków rozwoju i zadań rozwojowych.

Cele strategiczne w wymiarze społecznym:

**Cel 1 – Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców
Cel 2 – Zapewnienie pełnego zaspokojenia potrzeb w zakresie usług**

Cele strategiczne w wymiarze gospodarczym:

**Cel 3 – Rozwój gospodarki i wzrost zatrudnienia
Cel 4 – Rozwój turystyki i rekreacji**

Cele strategiczne w wymiarze przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym:

Cel 5 – Zachowanie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych

Cel 6 – Uzyskanie wysokiej jakości zagospodarowania przestrzennego

Cel 7 – Poprawa sprawności systemów komunikacyjnych i technicznych

Wskazane powyżej cele strategiczne powinny być osiągnięte poprzez realizację 23 celów operacyjnych /kierunków działań, które obejmują wymiary społeczny, gospodarczy i przestrzenny, wskazano poniżej:

Tab. nr 1. Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych

Cele strategiczne	Cele operacyjne / kierunki rozwoju
Cel 1 – Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców	1.1. Poprawa jakości zamieszkiwania 1.2. Przeciwdziałanie procesom depopulacji i starzenia się społeczności 1.3. Wzmocnienie opieki nad seniorami i przeciwdziałanie wykluczeniu 1.4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
Cel 2 – Zapewnienie pełnego zaspokojenia potrzeb w zakresie usług	2.1. Zorganizowanie kompleksowego systemu obsługi mieszkańców 2.2. Rozwój edukacji i poszerzania wiedzy 2.3. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego
Cel 3 – Rozwój gospodarki i wzrost zatrudnienia	3.1. Wzmocnienie istniejącego potencjału gospodarczego i rozwój mikroprzedsiębiorczości 3.2. Poprawa poziomu zatrudnienia 3.3. Wspieranie rozwoju rolnictwa i lokalnego rynku rolnego
Cel 4 – Rozwój turystyki i rekreacji	4.1. Rozwój zróżnicowanych form turystyki oraz bazy i infrastruktury dla jej obsługi 4.2. Rozwój bazy dla rekreacji
Cel 5 – Poprawa stanu środowiska oraz zachowanie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych	5.1. Aktualizacja programu ochrony środowiska i zasobów przyrodniczo-krajobrazowych z dostosowaniem do zmian klimatu 5.2. Opracowanie programu ochrony i udostępniania zasobów środowiska kulturowego
Cel 6 – Uzyskanie wysokiej jakości zagospodarowania przestrzennego	6.1. Opracowanie nowych dokumentów dla planowania przestrzennego 6.2. Poprawa jakości głównych przestrzeni publicznych

Cel 7 – Poprawa sprawności systemów komunikacyjnych i technicznych	7.1. Sukcesywna modernizacja układu drogowego 7.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej 7.3. Rozbudowa gminnego systemu wodociągowego i kanalizacyjnego. 7.4. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych na ścieki 7.5. Poprawa gospodarki odpadami 7.6. Restrukturyzacja systemów ogrzewania i zaopatrzenia w energię oraz rozwój odnawialnych źródeł energii 7.7. Wzmocnienie i modernizacja systemu ochrony przeciwpowodziowej
--	--

Wskazane powyżej cele operacyjne/kierunki rozwoju stanowią podstawę dla wskazania zestawu zaplanowanych dla ich osiągnięcia podstawowych zadań i projektów rozwojowych, jakie wynikają z wniosków z *Diagnozy stanu Gminy*. Ich podejmowanie do realizacji w sferze społecznej i gospodarczej powinna cechować dbałość o ochronę zasobów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Gminy oraz ładu przestrzennego i racjonalne gospodarowanie przestrzenią. Realizacja ww. zadań i projektów, przy ich skutecznej koordynacji, wpłynie znacząco na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności Gminy.

2.3. Cele operacyjne / kierunki rozwoju oraz zadania i projekty rozwojowe w wymiarze społecznym

Wynikające z przyjętych Celów strategicznych: 1 – Wzrostu poziomu i jakości życia mieszkańców oraz 2 – Zapewnienia pełnego zaspokojenia potrzeb w zakresie usług cele operacyjne/kierunki rozwoju oraz zadania i projekty rozwojowe w ww. wymiarze wskazuje się w poniższym zestawieniu:

Tab. nr 2. Zestawienie celów operacyjnych / kierunków rozwoju oraz zadań i projektów rozwojowych w wymiarze społecznym

Nr	Cele operacyjne / kierunki rozwoju	Zadania i projekty rozwojowe
1.1.	Poprawa jakości zamieszkiwania	1.1.1. Podnoszenie wartości użytkowych istniejącej substancji mieszkaniowej poprzez remonty i modernizacje 1.1.2 Poprawa dostępu do mieszkań dla młodych rodzin 1.1.3. Zmniejszenie liczby pustostanów 1.1.4. Wspieranie osiedlania się na trwałe nowych osadników

1.2.	Przeciwdziałanie procesom depopulacji i starzenia się społeczności	1.2.1. Rozbudowa systemu opieki dla matek z małymi dziećmi 1.2.2. Rozwój systemu opieki i poprawy jego dostępności oraz wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów 1.2.3. Zapobieganie migracji młodzieży do większych ośrodków i wspieranie działań dla uatrakcyjnienia warunków życia i pracy
1.3.	Wzmocnienie opieki nad seniorami i przeciwdziałanie wykluczeniom	1.3.1. Rozwój usług społecznych w zakresie wsparcia osób starszych oraz niepełnosprawnych, 1.3.2. Aktywizacja społeczna seniorów
1.4.	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	1.4.1. Wspieranie aktywizacji mieszkańców w ramach sieci istniejących organizacji pozarządowych i jej rozbudowy 1.4.2. Wzmocnienie współpracy między samorządem, sektorem prywatnym i organizacjami pozarządowymi oraz budowanie ich partnerstw 1.4.3. Utworzenie Centrum Integracji Społecznej / Centrum Usług Społecznych
2.1.	Zorganizowanie kompleksowego systemu obsługi mieszkańców	2.1.1. Programowanie rozwoju i przekształceń sieci usług w dostosowaniu do uwarunkowań społeczno-demograficznych 2.1.2. Poprawa funkcjonowania i dostępu do placówek ochrony zdrowia 2.1.3. Modernizacja świetlic wiejskich i budowa nowych 2.1.4. Wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży 2.1.5. Rozszerzenie oferty wydarzeń kulturalnych i powiększenie liczby ich uczestników 2.1.6. Rozwój e-usług publicznych i zwiększenie dostępności do „szybkiego” Internetu
2.2.	Rozwój edukacji i poszerzania wiedzy	2.2.1. Rozwój form kształcenia przez całe życie 2.2.2. Rozwój kompetencji i kwalifikacji uczniów
2.3.	Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego i ochrony ludności	2.3.1. Wzmocnienie służb ochrony mienia i zdrowia mieszkańców; 2.3.2. Wyposażenie w obiekty zbiorowej ochrony terenów wiejskich

(Razem 22 zadania)

2.4. Cele operacyjne – kierunki rozwoju oraz zadania i projekty rozwojowe w wymiarze gospodarczym

Wynikające z przyjętych Celów strategicznych: 3 – Rozwoju gospodarki i wzrostu zatrudnienia oraz 4 – Rozwoju turystyki i rekreacji cele operacyjne /kierunki rozwoju oraz zadania i projekty rozwojowe w ww. wymiarze wskazuje się w poniższym zestawieniu:

Tab. nr 3. Zestawienie celów operacyjnych / kierunków rozwoju oraz zadań i projektów rozwojowych w wymiarze gospodarczym

Nr	Cele operacyjne / kierunki rozwoju	Zadania i projekty rozwojowe
3.1.	Wzmocnienie istniejącego potencjału gospodarczego i rozwój mikro-przedsiębiorczości	3.1.1. Szerokie wykorzystanie atrakcyjnego położenia geograficznego dla rozwoju gospodarki 3.1.2. Wzmacnianie działalności i rozwoju mikroprzedsiębiorstw 3.1.3. Wspieranie rozwoju istniejących podmiotów gospodarczych 3.1.4. Opracowanie oferty dla terenów planowanych do zainwestowania
3.2.	Poprawa poziomu zatrudnienia	3.2.1. Współpraca przy tworzeniu nowych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorze usług, w tym w firmach rzemieślniczych i rodzinnych 3.2.2. Poprawa dostępu do pracy dla młodych rodzin
3.3.	Wspieranie rozwoju rolnictwa i lokalnego rynku rolnego	3.3.1. Wspieranie rozwoju gospodarstw rolnych, w tym produkujących zdrową żywność i prowadzących hodowlę bydła i ryb; 3.3.2. Rozwój lokalnego rynku żywności oraz organizowanie targów zdrowej, ekologicznej żywności
4.1.	Rozwój zróżnicowanych form turystyki i rekreacji oraz bazy i infrastruktury dla ich obsługi	4.1.1. Opracowanie Sołeckich Strategii Rozwoju Wsi 4.1.2. Aktywne promowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych Gminy z wykorzystaniem nowoczesnych form i technik 4.1.3. Wykreowanie nowych, wyspecjalizowanych, atrakcyjnych, form turystyki i wypoczynku 4.1.4. Włączenie Gminy do Międzynarodowej Sieci Miast Dobrego Życia Cittasslow 4.1.5. Kontynuowanie Festiwalu Filmów Komediiowych i organizowanie innych, cyklicznych imprez 4.1.6. Rozbudowa istniejącej bazy noclegowej oraz budowa nowych obiektów w rejonach koncentracji ruchu turystycznego 4.1.7. Modernizacja istniejących i wytyczenie nowych szlaków pieszych i rowerowych (w tym w ciągu Trasy Via Regia jako elementu Dolnośląskiej Cyklostrady) oraz zagospodarowanie punktów widokowych i miejsc odpoczynku
4.2.	Rozwój bazy dla rekreacji	4.2.1. Adaptacja ogrodu przyklasztornego dla organizowania wydarzeń plenerowych 4.2.2. Utworzenie zintegrowanego gminnego centrum rekreacji w Lubomierzu

(Razem 18 zadań)

2.5. Cele operacyjne – kierunki rozwoju oraz zadania i projekty rozwojowe w wymiarze przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym

Wynikające z przyjętych Celów strategicznych: 5 – Poprawy stanu środowiska oraz zachowania walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, 6 – Uzyskania wysokiej

jakości zagospodarowania przestrzennego oraz 7 – Poprawy sprawności systemów komunikacyjnych i technicznych cele operacyjne /kierunki rozwoju oraz zadania i projekty rozwojowe w ww. wymiarze wskazuje się w poniższym zestawieniu:

Tab. nr 4. Zestawienie celów operacyjnych / kierunków rozwoju oraz zadań i projektów rozwojowych w wymiarze przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym

Nr	Cele operacyjne / kierunki rozwoju	Zadania i projekty rozwojowe
5.1.	Aktualizacja programu ochrony środowiska i zasobów przyrodniczo-krajobrazowych z dostosowaniem do zmian klimatu	5.1.1. Opracowanie aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska 5.1.2. Opracowanie <i>Inwentaryzacji przyrodniczej gminy</i> 5.1.3. Wdrażanie ustaleń, przyjętych w <i>planie ochrony Parku Krajobrazowego Doliny Bobru</i> 5.1.4. Obejmowanie ochroną pomnikowych drzew 5.1.5. Zapewnienie ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych – tras migracji zwierząt 5.1.6. Kształtowanie krajobrazu rolniczego z zachowaniem jego różnorodnych ekosystemów 5.1.7. Poprawa retencjonowania wód z rozbudową sieci zbiorników wodnych, ochroną mokradeł i terenów podmokłych 5.1.8. Przeciwdziałanie erozji wodnej na gruntach rolnych i leśnych 5.1.9. Zmniejszenie wysokiego zakwaszenia gleb 5.1.10. Ograniczenie niekontrolowanych zrzutów ścieków oraz nadmiernego nawożenia gruntów rolnych 5.1.11. Ograniczanie tzw. niskiej emisji, związanej z ogrzewaniem budynków oraz zanieczyszczeń pochodzących z transportu drogowego
5.2.	Opracowanie programu ochrony i udostępniania zasobów środowiska kulturowego	5.2.1. Zaktualizowanie <i>Gminnej Ewidencji Zabytków</i> 5.2.2. Opracowanie <i>Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami</i> 5.2.3. Wzmocnienie ochrony zabytkowego układu urbanistyczny miasta Lubomierz z zespołem klasztornym i ich zrewitalizowanie, w tym z odbudową północno-zachodniego kwartału zabudowy przyrynkowej w Lubomierzu 5.2.4. Wzmocnienie ochrony zabytkowego kompleksu pałacowo-parkowego i dworsko-folwarcznego w Maciejowcu w formie parku kulturowego i ich zrewitalizowanie 5.2.5. Wspieranie podejmowania remontów i rewitalizacji budynków mieszkalnych przez ich właścicieli
6.1	Opracowanie nowych dokumentów dla Planowania przestrzennego	6.1.1. Opracowanie <i>planu ogólnego gminy</i> przy utrzymaniu zasad umiarkowanego rozwoju przestrzennego Gminy w ramach historycznie ukształtowanych ciągów zabudowy

		6.1.2. Sukcesywne opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
6.2.	Poprawa jakości architektury i głównych przestrzeni publicznych	6.2.1. Uwzględnienie szczególnych wymogów dla kształtowania zharmonizowanej z otoczeniem i kontynuującej lokalne tradycje budowlane architektury w zapisach planów miejscowych 6.2.2. Uwzględnianie zagrożeń emanacjami radonowymi dla nowej zabudowy w planach miejscowych
7.1.	Sukcesywna modernizacja układu drogowego	7.1.1. Sukcesywne prowadzenie modernizacji i remontów dróg publicznych dla poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerzystów i pieszych 7.1.2. Zachowanie rezerw terenowych dla budowy obejść wsi Chmieleń i Pasiecznik w ciągu drogi kraj. nr 30
7.2.	Poprawa dostępności komunikacyjnej	7.2.1. Poprawa dostępności do sieci autobusowej 7.2.2. Kontynuowanie rewitalizacji linii kolejowej nr 274 Jelenia Góra – Zgorzelec (projekt nr KW4 w zestawieniu projektów ponadlokalnych w <i>planie zagospodarowania województwa dolnośląskiego</i>) 7.2.3. Uruchomienie w Radoniowie przystanku na linii kolejowej nr 274 relacji Wrocław – Zgorzelec ze zlokalizowaniem węzła przesiadkowego
7.3.	Rozbudowa gminnego systemu wodociągowego i kanalizacyjnego	7.3.1. Kontynuowanie modernizacji, budowy i rozbudowy sieci wodociągowej 7.3.2. Kontynuowanie modernizacji i rozbudowy gminnego systemu kanalizacji oraz przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych na ścieki
7.4.	Poprawa gospodarki odpadami	7.4.1. Doskonalenie systemu odbioru i utylizacji odpadów 7.4.2. Modernizacja instalacji do przetwarzania odpadów (projekt nr W46 w ww. zestawieniu)
7.5.	Restrukturyzacja systemów ogrzewania i zaopatrzenia w energię oraz rozwój odnawialnych źródeł energii	7.5.1. Kontynuowanie wymiany urządzeń, związanych z tradycyjnymi sposobami ogrzewania 7.5.2. Modernizacja/przebudowa linii 110 kV Mikułów – Bartoszków – Pilchowice – Cieplice 7.5.3. Wspieranie rozwoju energetyki odnawialnej w postaci mikro-instalacji fotowoltaicznych oraz farm fotowoltaicznych, lokalizowanych na terenach nie objętych ochroną przyrody i krajobrazu
7.6.	Wzmocnienie systemu ochrony przeciwpowodziowej	7.6.1. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej w dolinie Oldzy 7.6.2. Budowa suchego zbiornika retencyjnego Oleszna 7.6.3. Poprawa systemu ochrony przeciwpowodziowej w ramach koncepcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego zlewni górnego Bobru (projekt nr W94 w ww. zestawieniu) 7.6.4. Ograniczanie wprowadzania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią 7.6.5. Odbudowa koryta cieków Srebrna (projekt nr K43 w ww. zestawieniu) oraz udrożnienie koryta Długiego Potoku (projekt nr W94 w ww. zestawieniu)

(razem 38 zadań)

2.6. Oczekiwane rezultaty zaplanowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Zakłada się, że w rezultacie realizacji zaplanowanych w rozdz. 2.3-2.5 działań, obejmujących zadania i projekty rozwojowe w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym, dojdzie do spełnienia przyjętych w *Strategii* celów strategicznych i operacyjnych. Wskaźniki ich osiągnięcia zostały wskazane w rozdz. 3.3.

2.7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy

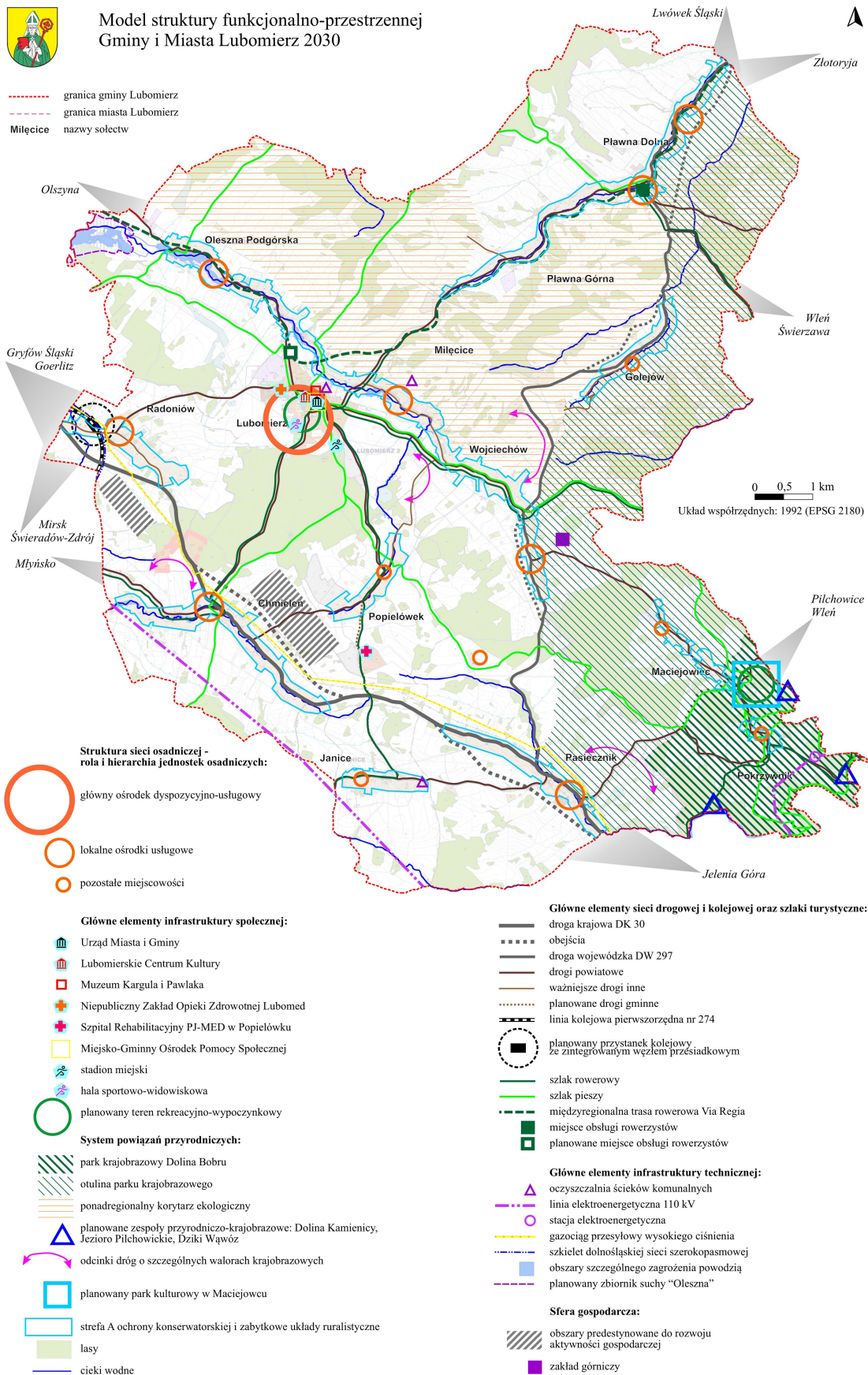
Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy stanowi układ przestrzenny głównych, powiązanych z sobą elementów środowiska przyrodniczego i terenów zurbanizowanych ze zróżnicowanym charakterem i dynamiką procesów rozwojowych wraz z ich zależnościami i powiązaniami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Jej docelowy układ wskazuje się w przyjętym modelu tej struktury, rozumianym jako uproszczony układ elementów składowych przestrzeni Gminy, który ma za zadanie zobrazowanie przyjętej wizji rozwoju i zakładanych efektów realizacji celów rozwojowych *Strategii*. Ustalenia wskazane w ww. modelu zostaną uszczegółowione w planie ogólnym Gminy poprzez wyznaczenie w jej obrębie odpowiednich stref planistycznych.

Podstawowe, przyjęte w opisywanym modelu założenia dla docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy wiążą się ze zrównoważonym zarządzaniem jej przestrzenią, ochroną jej walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych, ładu przestrzennego. poprawą dostępności transportowej, wewnętrznej i zewnętrznej, oraz funkcjonowania sieci infrastruktury i odporności na zagrożenia. W modelu tym zakłada się także ukierunkowanie rozwoju Gminy na kreowanie atrakcyjnej przestrzeni do zamieszkiwania przy jednoczesnym wzmocnieniu jej potencjału turystycznego i rolniczego, zapewniających sprostanie przyszłym wyzwaniom rozwojowym i zwiększenie konkurencyjności.

W przyjętym modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy, uwzględniającym jej dotychczasowe zagospodarowanie i wypracowane kierunki prowadzenia polityki przestrzennej w jej obszarze w ramach *studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*, wskazuje się następujące, najważniejsze elementy ww. struktury:

- 1) strukturę sieci osadniczej wraz z hierarchią jednostek osadniczych (ze wskazaniem miasta Lubomierz jako głównego ośrodka dyspozycyjno-usługowego Gminy, ośmiu lokalnych ośrodków usługowych oraz sześciu pozostałych miejscowości);
- 2) główne elementy infrastruktury społecznej wraz z planowanym gminnym centrum rekreacyjno-wypoczynkowym, zlokalizowane w ww. głównym ośrodku dyspozycyjno-usługowym (poza Szpitalem w Popielówku);
- 3) główne elementy sfery przemysłowej z zakładem górniczym w Wojciechowie wraz z terenami wskazanymi do aktywizacji gospodarczej w Chmieleniu;
- 4) system powiązań przyrodniczych oraz ochrona zabytków (ze wskazaniem jako jego podstawowych elementów terenów Parku Krajobrazowego Doliny Bobru z otuliną, planowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i lasów oraz strefy „A” ochrony konserwatorskiej w Lubomierzu, zabytkowych układów ruralistycznych i planowanego parku kulturowego w Maciejowcu);
- 5) główne elementy sieci komunikacyjnej (ze wskazaniem drogi krajowej, drogi wojewódzkiej, powiatowych i głównych gminnych, sieci szlaków pieszych i rowerowych oraz planowanego przystanku kolejowego ze zintegrowanym węzłem przesiadkowym);

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Lubomierz na lata 2025-2030

Rys. nr 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy

- 6) główne elementy infrastruktury społecznej wraz z planowanym gminnym centrum rekreacyjno-wypoczynkowym, zlokalizowane w ww. głównym ośrodku dyspozycyjno-usługowym (poza Szpitalem w Popielówku);
- 7) główne elementy sfery przemysłowej z zakładem górniczym w Wojciechowie wraz z terenami wskazanymi do aktywizacji gospodarczej w Chmieleniu;
- 8) system powiązań przyrodniczych oraz ochrona zabytków (ze wskazaniem jako jego podstawowych elementów terenów Parku Krajobrazowego Doliny Bobru z otuliną, planowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i lasów oraz strefy „A” ochrony konserwatorskiej w Lubomierzu, zabytkowych układów ruralistycznych i planowanego parku kulturowego w Maciejowcu);
- 9) główne elementy sieci komunikacyjnej (ze wskazaniem drogi krajowej, drogi wojewódzkiej, powiatowych i głównych gminnych, sieci szlaków pieszych i rowerowych oraz planowanego przystanku kolejowego ze zintegrowanym węzłem przesiadkowym);
- 10) główne elementy infrastruktury technicznej (ze wskazaniem głównego ujęcia wody, oczyszczalni ścieków, głównych linii elektroenergetycznych i trasy gazociągu, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz planowanego suchego zbiornika retencyjnego Oleszna).

Planowanie i podejmowanie działań związanych z realizacją zadań, wynikających z ustaleń, wskazanych w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy, powinno być prowadzone w sposób zintegrowany, z uwzględnieniem relacji pomiędzy przyjętymi w Strategii długookresowymi celami strategicznymi, a celami operacyjnymi, przyjętymi dla średniookresowej perspektywy.

2.8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Podstawowymi narzędziami dla prowadzenia polityki przestrzennej Gminy są plan ogólny i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, przy opracowaniu których uwzględnione zostaną ustalenia i rekomendacje, wskazane w poniższym zestawieniu:

Tab. nr 5. Ustalenia dla prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Lp.	Obszary polityki przestrzennej	Ustalenia
1.	Ochrona środowiska i jego zasobów, w tym ochrona powietrza, przyrody i krajobrazu	1.1. Zasadnicza poprawa czystości wód powierzchniowych, w tym likwidacja niekontrolowanych zrzutów ścieków 1.2. Zasadnicza poprawa czystości powietrza atmosferycznego, w tym ograniczanie tzw. niskiej emisji i wymiana urządzeń, związanych z tradycyjnymi sposobami ogrzewania 1.3. Utrzymanie istniejącego systemu ochrony przyrody i krajobrazu, a w tym Parku Krajobrazowego Doliny Bobru, rozbudowa ww. systemu o postulowane utworzenie 3 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych w ww. dolinie oraz rozszerzenie listy pomników przyrody 1.4. Ochrona i rozbudowa systemu zielonej i błękitnej infrastruktury wraz z poprawą retencjonowania wód i ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych

2.	Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków	2.1. Ochrona i zrewitalizowanie układu urbanistycznego miasta Lubomierz z zespołem klasztornym w obrębie strefy „A” ochrony konserwatorskiej 2.2. Ochrona i zrewitalizowanie kompleksu pałacowo-parkowego i dworsko- folwarcznego w Maciejowcu z postulowanym utworzeniem parku kulturowego 2.3. Ochrona i rewitalizacja 13 zabytkowych układów ruralistycznych 2.4. Ochrona i rewitalizacja obiektów wpisanych do rejestru zabytków i pozostałych obiektów, ujętych w gminnej ewidencji zabytków
3.	Zmiany w strukturze zagospodarowania terenów i zabudowy	3.1. Powiększanie powierzchni lasów w ramach dolesień oraz ograniczanie przekształcania gruntów rolnych na cele nierolnicze 3.2. Utrzymanie zasad umiarkowanego rozwoju przestrzennego Gminy w ramach historycznie ukształtowanych ciągów zabudowy oraz podniesienia jakości przestrzeni publicznych 3.3. Określenie wyższego niż normatywne zapotrzebowania na wprowadzenie nowej zabudowy mieszkaniowej ze względu na potrzebę zaktywizowania społeczno-gospodarczego rozwoju miasta Lubomierz jako głównego ośrodka osadniczego Gminy oraz wsi rozwojowych 3.4. Poprawa standardu i jakości zasobów mieszkaniowych i usługowych oraz przeciwdziałanie dekapitalizacji zabudowy 3.5. Uwzględnienie szczególnych wymogów dla kształtowania architektury, zharmonizowanej z otoczeniem i kontynuującej lokalne tradycje budowlane 3.6. Uwzględnianie zagrożeń emanacjami radonowymi dla nowej zabudowy w planach miejscowych 3.7. Respektowanie zakazu wprowadzania nowej zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią
4.	Lokalizacja kluczowych inwestycji celu publicznego	4.1. Zlokalizowanie przystanku na linii kolejowej nr 274 relacji Wrocław – Zgorzelec w Radoniowie z zintegrowanym węzłem przesiadkowym
5.	Rozwój systemu infrastruktury społecznej	5.1. Utrzymanie istniejącej sieci usług oświaty, kultury i sportu 5.2. Zlokalizowanie gminnego centrum rekreacyjno-wypoczynkowego w Lubomierzu w rejonie stadionu miejskiego
6.	Rozwój systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	6.1. Podniesienie standardów istniejącej sieci drogowej i jej rozbudowa 6.2. Realizacja obejścia wsi Chmieleń i Pasiecznik w ciągu drogi krajowej nr 30 6.3. Modernizacja i rozbudowa systemu szlaków pieszych, rowerowych 6.4. Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej 6.5. Modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacji oraz przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych na ścieki 6.6. Modernizacja i rozbudowa systemu odbioru i utylizacji odpadów 6.7. Modernizacja i rozbudowa systemu zaopatrzenia w energię 6.8. Wzmocnienie systemu ochrony przeciwpowodziowej i

		budowa suchego zbiornika retencyjnego Oleszna
7.	Lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy pow. 500 kW	7.1. Dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy od 500 kW do 5000 kW (farm fotowoltaicznych) wyłącznie poza terenami objętymi ochroną krajobrazu, w tym także w strefach chronionych wglądów widokowych
8.	Lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	8.2. Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko
9.	Kształtowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	9.1. Zrównoważony rozwój rolnictwa z preferencjami dla rozwoju gospodarstw produkujących zdrową żywność oraz dla przetwórstwa rolno-spożywczego 9.2. Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ustaleń <i>planu urzędniowego dla Nadleśnictwa Lwówek Śląski</i>
10.	Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji	10.1. Uwzględnianie ustaleń przyjętych w <i>Lokalnym Programie Rewitalizacji</i> 10.2. Przeprowadzenie rekultywacji terenów zaniechanej eksploatacji surowców

Tab. nr 6. Rekomendacje dla prowadzenia polityki przestrzennej w obrębie stref planistycznych w Gminie

Lp.	Strefy planistyczne	Rekomendacje
1.	Wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	Sukcesywne modernizowanie istniejącej zabudowy i dostosowywanie do potrzeb jej mieszkańców z utrzymaniem i rozbudową towarzyszących terenów zieleni; wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę ze znacznym udziałem przestrzeni biologicznie czynnej w ramach istniejących ciągów zabudowy tylko w obrębie miasta
2.	Wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	Sukcesywne modernizowanie istniejącej zabudowy i dostosowywanie do potrzeb jej mieszkańców z utrzymaniem i rozbudową towarzyszących terenów zieleni oraz ogrodów, sadów i wód powierzchniowych; wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę ze znacznym udziałem przestrzeni biologicznie czynnej w ramach istniejących ciągów zabudowy
3.	Wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	Sukcesywne modernizowanie istniejącej zabudowy i dostosowywanie do potrzeb jej mieszkańców z utrzymaniem i rozbudową towarzyszących terenów zieleni i zieleni izolacyjnej przy budynkach inwentarskich i gospodarczych, a także terenów ogrodów i sadów oraz z zachowaniem istniejących cieków i zbiorników wodnych; wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę ze znacznym udziałem przestrzeni biologicznie czynnej w ramach istniejących ciągów zabudowy z zachowaniem ich historycznych układów

4.	Usługowa	Modernizowanie zabudowy usługowej i dostosowywanie do potrzeb jej użytkowników oraz możliwa rozbudowa z zachowaniem towarzyszących terenów zieleni; wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę ze znacznym udziałem przestrzeni biologicznie czynnej w ramach istniejących ciągów zabudowy
5.	Gospodarcza	Modernizowanie zabudowy usługowej i dostosowywanie do potrzeb jej użytkowników oraz możliwa rozbudowa z zachowaniem towarzyszących terenów zieleni; wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę ze znacznym udziałem przestrzeni biologicznie czynnej w ramach istniejących ciągów zabudowy
6.	Rolnicza	Utrzymanie w generalnym ujęciu istniejącej struktury terenów rolnych z powiększaniem areалу użytków zielonych i wykorzystywaniem ich potencjału dla zróżnicowanych form produkcji, hodowli i przetwarzania produktów rolnych z zachowaniem istniejących cieków i zbiorników wodnych, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz modernizowaniem melioracji
7.	Zieleni i rekreacji oraz cmentarzy	Utrzymanie istniejących terenów o tej funkcji i ich sukcesywna rozbudowa w obrębie Lubomierza oraz sołectw
8.	Otwarta	Utrzymanie istniejącego układu terenów chronionych, w tym Parku Krajobrazowego Doliny Bobru z otuliną oraz utworzenie nowych terenów chronionych oraz terenów lasów z możliwością ich powiększenia; respektowanie zasad ochrony przyrody i krajobrazu, przyjętych w <i>planie ochrony ww. Parku</i> oraz w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000; obowiązywanie zakazu wprowadzania zabudowy obszarach szczególnego zagrożenia powodzią a planowane zagospodarowanie nie może naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym
9.	Komunikacyjna	Utrzymanie i sukcesywna modernizacja i remontowanie istniejącego układu drogowego oraz jego przebudowa i rozbudowa, z zachowaniem istniejącej zieleni izolacyjnej i z jej wprowadzaniem w przypadku nowych inwestycji; utrzymanie rezerw terenowych dla planowanych obejść wsi Chmieleń i Pasiecznik oraz zlokalizowanie przystanku kolejowego w Radoniowie wraz z węzłem przesiadkowym
10.	Infrastrukturalna	Utrzymanie i sukcesywna modernizacja i remontowanie istniejącego systemu zaopatrzenia w energię, w wodę oraz odbioru ścieków z zachowaniem istniejącej zieleni izolacyjnej i jej wprowadzaniem przy nowych inwestycjach; modernizowanie i rozbudowa systemu zaopatrzenia w energię oraz poprawa ochrony przeciwpowodziowej z budową suchego zbiornika retencyjnego Oleszna

działania:

- 1) opracowanie lub aktualizację miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów wykonalności;
- 2) przeprowadzenie rewitalizacji społecznej i przestrzennej, nadanie nowych funkcji społecznych i gospodarczych części zabudowy wraz z kompleksową modernizacją zabudowy mieszkaniowej, a także z wykorzystaniem niezagospodarowanych terenów na funkcje rekreacyjne w obrębie GOSI Lubomierz;
- 3) przeprowadzenie rewitalizacji zabytkowej zabudowy i terów zieleni urządzonej oraz ich udostępnienie dla potrzeb turystów wraz z poprawą sieci uzbrojenia w obrębie GOSI Maciejowiec;
- 4) uzbrojenie terenów w drogi dojazdowe i niezbędne sieci infrastruktury technicznej w obrębie GOSI Chmieleń wraz z przygotowaniem kompleksowej oferty inwestycyjnej;
- 5) uzbrojenie terenów w drogi dojazdowe i niezbędne sieci infrastruktury technicznej w obrębie GOSI Radoniów.

3. Wdrażanie strategii

3.1. System realizacji *Strategii*, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Wdrażanie *Strategii* związane jest z aktywizacją współpracę z różnymi grupami interesariuszy, bowiem zakłada się, że jej ustalenia nie ograniczają się jedynie do zadań leżących w wyłącznej kompetencji samorządu terytorialnego, ale uwzględniają możliwości udziału w tym zadaniu interesariuszy związanych swą działalnością z terenami Gminy, jak i przedstawicieli lokalnych społeczności.

Organem odpowiedzialnym za ukierunkowanie działań strategicznych dla rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego Gminy jest Rada Miejska Gminy Lubomierz, która uchwała *Strategię* oraz związane z nią dokumenty wykonawcze i podejmuje decyzję o jej aktualizacji. Organem koordynującym wdrażanie zapisów *Strategii* jest Burmistrz Gminy Miasta, który stymulowanie działania z tym związane i realizowane przez podległe mu komórki i jednostki organizacyjne.

Dla realizacji wskazanych w *Strategii* w rozdz. 2.3-2.5 zadań i projektów rozwojowych zakłada się:

- 1) powołanie Koordynatora *Strategii*, odpowiedzialnego za zorganizowanie procesu jej realizacji i monitorowania;
- 2) powołanie doradczego Zespołu ds. Wdrażania i Monitoringu *Strategii*;
- 3) powierzanie przez Burmistrza na wniosek Koordynatora realizacji zadań i projektów rozwojowych kierownikom odpowiednich referatów i jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy;
- 4) sukcesywne aktualizowanie dokumentów wykonawczych, służących rozwojowi Gminy i dostosowanie ich do przyjętych w *Strategii* ustaleń oraz aktualnych potrzeb, a także opracowanie innych programów czy koncepcji wdrożeniowych;
- 5) opracowywanie *Wieloletnich Planów Finansowych* z uwzględnieniem środków budżetowych i pozabudżetowych, przeznaczonych na realizację ww. działań;
- 6) pozyskiwanie zewnętrznego wsparcia dla realizacji ww. zadań i projektów, szczególnie ze środków Unii Europejskiej;
- 7) opracowywanie rocznych informacji o postępach we wdrażaniu *Strategii* jako obligatoryjnych elementów kolejnych *Raportów o stanie Gminy*;
- 8) organizacja szkoleń i spotkań informacyjno-szkoleniowych dla radnych, pracowników Urzędu i mieszkańców, związanych ze wdrażaniem *Strategii*;
- 9) aktywne uczestnictwo Gminy w związkach i stowarzyszeniach celowych oraz współpraca międzygminna w ramach aglomeracji jeleniogórskiej.

Wdrażaniu *Strategii* służą dokumenty wykonawcze, których przygotowanie przez jednostki samorządu terytorialnego regulują odpowiednie przepisy i które służą osiągnięciu przyjętych w niej poszczególnych celów. Wśród ww. opracowań wymienić należy m. in. takie jak: *Plan ogólny Gminy i plany zagospodarowania przestrzennego*, *System Informacji Przestrzennej*, *Opracowanie ekofizjograficzne*, *Program ochrony środowiska*, *Program opieki nad zabytkami*, *Gminna ewidencja Zabytków*, *Lokalny Program Rewitalizacji*, *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej* i inne.

W proces opracowania dokumentów wykonawczych zaangażowane będą podmioty prowadzące działalność na terenie Gminy oraz jej mieszkańcy, a przy ich tworzeniu uwzględniane będą następujące zasady:

- 1) zachowanie spójności ze *Strategią* i przyjętymi w niej celami strategicznymi i operacyjnymi;
- 2) zachowanie wzajemnej spójności ich zakresu merytorycznego;
- 3) zachowanie spójności z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, tj. opracowywanymi na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym czy unijnym oraz z dokumentami rozwojowymi sąsiednich gmin,
- 4) maksymalizowanie wykorzystania pomocowych źródeł finansowania;
- 5) aktywne zaangażowanie członków Zespołu ds. Wdrażania i Monitoringu Strategii Rozwoju Gminy przy opracowywaniu ww. dokumentów.

Strategia podlegać będzie aktualizacji jeżeli wymagać tego będzie zmieniona sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna Gminy albo gdy będzie to konieczne dla zachowania jej spójności ze *Strategią rozwoju województwa*. W takiej sytuacji przygotowany projekt Strategii uwzględniający te zmiany podlega konsultacjom społecznym oraz zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego, a następnie przyjęciu przez Radę Miejską Gminy Lubomierz.

3.2. Ramy finansowe i źródła finansowania

Ramy finansowe realizacji Strategii określone są w *Wieloletnich Planach Finansowych* i w corocznych budżetach Gminy. Dla sfinansowania działań, wskazanych w *Strategii* i przyjętych do realizacji zakłada się wykorzystanie źródeł finansowania takich, jak:

- 1) środki własne Gminy, zapewniające całkowite sfinansowanie niektórych zadań jak również mogących stanowić wkład własny w przypadku realizacji zadań współfinansowanych ze środków UE i innych źródeł;
- 2) środki pochodzące z budżetu państwa w ramach programów opracowywanych przez poszczególne Ministerstwa, w tym m. in. Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Infrastruktury i Technologii, Rodziny i Polityki Społecznej oraz Sportu i Turystyki;
- 3) środki funduszy celowych, w tym m. in. Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Funduszu Pracy, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz Banku Gospodarstwa Krajowego,
- 4) środki europejskie, w tym związane z Funduszami Europejskimi na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko, dla Nowoczesnej Gospodarki, dla Rozwoju Społecznego, na Rozwój Cyfrowy, dla Dolnego Śląska 2021–2027 oraz funduszami norweskimi oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także Programem Interreg Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- 5) środki sektora prywatnego, w tym w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego;
- 6) fundusze sektora pozarządowego;
- 7) kredyty bankowe, pożyczki i obligacje.

W ramach realizacji przyjętych w *Strategii* zadań i projektów rozwojowych zakłada się także możliwość ubiegania się o ich wsparcie w ramach planowanych działań w Jeleniogórskim Obszarze Funkcjonalnym i ujętych w *Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego*. Realizacja części ww. zadań wymaga współpracy z gminami sąsiednimi, powiatem lwóweckim, województwem dolnośląskim oraz ich jednostkami organizacyjnymi.

Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na – realizację poszczególnych zadań.

3.3. Zasady monitoringu realizacji *Strategii*

Efektywnemu wdrażaniu *Strategii* służą jej ewaluacje i monitorowanie, prowadzone pod nadzorem Burmistrza poprzez właściwe komórki merytoryczne i jednostki organizacyjne podlegające Urzędowi Miasta i Gminy. Obejmują one zarówno zakresy rzeczowe jak i finansowe wraz z oceną efektywności wydawanych środków na działania, podejmowane w ramach realizacji tego dokumentu.

Monitoring wdrażania *Strategii* prowadzony będzie w cyklu corocznym dla zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności jej realizacji, co pozwoli na zidentyfikowanie zagrożeń dla realizacji poszczególnych zadań czy projektów rozwojowych i podejmowanie odpowiednich środków zaradczych. Dane niezbędne dla prowadzenia monitoringu będą dostarczały komórki merytoryczne i jednostki organizacyjne Urzędu Gminy i Miasta Lubomierz, a także w ramach współpracy z innymi podmiotami, gospodarczymi, czy społecznymi – podmioty zewnętrzne.

Dla prowadzenia monitorowania postępów we wdrażaniu *Strategii* przyjmuje się następujące zasady:

- 1) nadzór nad realizacją *Strategii* sprawuje Rada Miejska, której Burmistrz przedstawia co roku informację, przygotowaną przez Koordynatora *Strategii*, z postępów w jej realizacji jako element składowy dorocznego *Raportu o stanie Gminy* na sesji absolutoryjnej;
- 2) ww. informacja jest opracowywana z odniesieniem zawartych w niej informacji i ocen do pełnego zestawu celów, zadań i projektów rozwojowych, wskazanych do realizacji w *Strategii*, ze wskazaniem tendencji rozwoju oraz odpowiednich wskaźników dla oceny jego efektów;
- 3) raz do roku zorganizowane będzie spotkanie konsultacyjne Koordynatora *Strategii* i jego współpracowników dla przygotowania ww. informacji i wniesienia w miarę potrzeb propozycji zmian i uzupełnień *Strategii* lub uzasadnionego wniosku o jej aktualizację;
- 4) na koniec kadencji Rady Miejskiej opracowywana będzie aktualizacja *Diagnozy stanu rozwoju społecznego, gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego Gminy* z uwzględnieniem obserwacji i ocen, zawartych w dorocznych informacjach z postępów w realizacji *Strategii*.

Informacje Koordynatora *Strategii* będą przekazywane zainteresowanym za pośrednictwem strony internetowej UMiG oraz podczas spotkań informacyjno-konsultacyjnych z różnymi środowiskami, w tym m. in. z mieszkańcami Gminy, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami.

Dla przygotowania ww. informacji wykorzystywany będzie następujący zestaw wskaźników rozwoju:

Tab. nr. 7. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji *Strategii* Rozwoju Gminy

Cele strategiczne	Wskaźniki oczekiwanych rezultatów planowanych działań (i jednostki miar)	Dane dla 2024 r.	Dane dla	Różnice
-------------------	--	------------------	----------------	---------

Cel 1 – Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców	1. Liczba stałych mieszkańców ogółem (w os.)	5592		
	2. Liczba stałych mieszkańców w mieście (w os.)	1765		
	3. Udział osób w wieku produkcyjnym (w % og. mieszkańców)	58,4%		
	4. Udział osób w wieku poprodukcyjnym (w % og. mieszkańców)	23,0%		
	5. Średni przyrost naturalny (w os.)	-14,7		
	6. Zasoby mieszkaniowe ogółem (w szt.)	2 085		
	7. Zasoby mieszkaniowe ogółem w mieście (w szt.)	770		
	8. Powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem (w m ²)	178883		
	9. Powierzchnia użytkowa mieszkań w mieście (w m ²)	52 290		
	10. Średni wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę w Gminie (w m ² /os.)	32,0		
	11. Średni wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę w mieście (w m ² /os.)	29,63		
	12. Wyposażenie mieszkań w wodociągi w Gminie (w % ogółu)	89,4		
	13. Wyposażenie mieszkań w wodociągi w mieście (w % ogółu)	98,8		
	14. Wyposażenie mieszkań w centralne ogrzewanie w Gminie (w % ogółu)	73,3		
	15. Wyposażenie mieszkań w centralne ogrzewanie w mieście (w % ogółu)	79,2		
	16. Wyposażenie mieszkań w gaz sieciowy w Gminie (w % ogółu)	0,3		
	17. Wyposażenie mieszkań w gaz sieciowy w mieście (w % ogółu)	0,0		
	19. Liczba organizacji pozarządowych (w szt.)	22		
Cel 2 – Zapewnienie pełnego zaspokojenia potrzeb w zakresie usług	1. Liczba podopiecznych w żłobkach (w os.)	25		
	2. Liczba podopiecznych w przedszkolach (w os.)	181		
	3. Liczba uczniów w szkole podstawowej (w os.)	346		
	4. Liczba uczniów w liceum ogólnokształcącym (w os.)	168		
	5. Liczba uczniów w innych szkołach (w os.)	61		
	6. Liczba zakładów opieki zdrowotnej (w szt.)	2		
	7. Liczba mieszkańców, korzystających z pomocy społecznej (w os.)	227		
	8. Liczba instytucji i ośrodków kultury w mieście (w szt.)	6		
	9. Liczba świetlic wiejskich (w szt.)	12		
	10. Liczba woluminów w zbiorach bibliotecznych (w szt.)	9858		

	11.Liczba obiektów sportowych w mieście (w szt.)	2		
	12.Liczba obiektów sportowych we wsiach (w szt.)	5		
	13.Liczba jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (w szt.)	6		
	14. Liczba miejsc doraźnego schronienia w mieście (w szt.)	2358		
	15. Liczba miejsc doraźnego schronienia we wsiach (w szt.)	335		
Cel 3 – Rozwój go- spodarki i wzrost za- trudnienia	1. Liczba podmiotów, wpisanych do rejestru REGON (w szt.)	630		
	2. Liczba osób fizycznych prowadzących tu działalność gospodarczą (w os.)	482		
	3. Liczba bezrobotnych (w os.)	117		
	4. Liczba gospodarstw rolnych (w szt. wg danych dla 2020 r.)	658		
	5. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego (w ha wg danych dla 2020 r.)	9,87		
	6. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni Gminy (w %)	47,4		
	7. Udział lasów w ogólnej powierzchni Gminy (w %)	24,0		
	8. Dochody Gminy (w tys. zł)	45 113		
	9. Wydatki Gminy (w tys. zł)	51 068		
	10. Wydatki ogółem na mieszkańca (w zł. na os.)	9 090		
Cel 4 – Rozwój tu- rystyki i re- kreacji	1. Liczba obiektów noclegowych (w szt.)	30		
	2. Liczba miejsc noclegowych (w szt.)	ok. 300		
Cel 5 – Poprawa stanu środo- wiska oraz zachowanie walorów przyrodni- niczych, kul- turowych i krajobrazo- wych	1. Powierzchnia cieków wodnych (w ha)	124,3		
	2. Powierzchnia wód stojących (w ha)	51,5		
	3. Powierzchnia terenów Parku Krajobrazowego Doliny Bobru (w ha)	654,87		
	4. Powierzchnia Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja nad Bobrem” PLH020054 (w ha)	1912,3		
	5. Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków w Gminie (w szt.)	5		
	6. Liczba obiektów ujętych w wykazie zabytków w Gminie (w szt. poza obiektami z poz.5)	76		
Cel 6 – Uzyskanie wysokiej ja- kości zagospo- darowania Przestrzen- nego	1. Udział powierzchni Gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (w %)	1089		
	2. Liczba pozwoleń na budowę dla budynków mieszkalnych ogółem (w szt. W l. 2016-2024)	15		
	3. Liczba pozwoleń na budowę dla budynków mieszkalnych w mieście (w szt.)	87		
		28		

Cel 7 – Poprawa sprawności systemów komunika- cyjnych i technicznych	1. Długość dróg krajowych (w km)	13,0		
	2. Długość dróg wojewódzkich (w km)	15,5		
	3. Długość dróg powiatowych (w km)	55,9		
	4. Długość dróg gminnych (w km)	39,0		
	5. Długość dróg gminnych o nawierzchni twardej (w km)	28,2		
	6. Długość linii kolejowych (w km)	1,3		
	7. Liczba przystanków kolejowych (w szt.)	0		
	8. Długość sieci wodociągowej (w km)	26,2		
	9. Udział mieszkańców w korzystaniu z sieci wodociągowej (w % ich ogółu)	38,5		
	10. Długość sieci kanalizacyjnej (w km)	13,4		
	11. Udział mieszkańców w korzystaniu z sieci kanalizacyjnej (w % ich ogółu)	29,5		
	12. Liczba odpadów wytworzonych w Gminie (w t.)	1495,5		
	13. Liczba odpadów wytworzonych w Gminie na 1 mieszkańca (w kg/os.)	260,0		
	14. Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.)	453		

(Razem 71)

Uchwalenie *Strategii* zostało poprzedzone w ramach wewnętrznych konsultacji przeprowadzeniem ewaluacji ex-ante dla poprawy jej jakości, spójności oraz skuteczności w odniesieniu do rozwiązywania konkretnych problemów rozwojowych Gminy oraz przy uwzględnieniu wskazanych w ww. dokumencie celów strategicznych i operacyjnych oraz zaplanowanych do realizacji zadań i projektów rozwojowych.

Po uchwaleniu *Strategii* rozwoju prowadzone będą ewaluacje on-going oraz ex-post. Pierwsza z nich ma służyć usprawnieniu procesu jej wdrażania oraz pozyskiwaniu informacji pozwalających na rozwiązywanie problemów, które trudno zidentyfikować w ramach prowadzenia monitoringu oraz stanowić podstawę do wprowadzenia ewentualnych zmian zapisów *Strategii*. Ewaluacja ex-post ma z kolei oceniać realne efekty wprowadzonych interwencji w oparciu o kryteria: skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości.

Podstawę do przeprowadzenia ww. ewaluacji stanowić będą analizy jakościowe, w tym analizy danych statystycznych, odnoszące się do przyjętych, podstawowych wskaźników rozwoju, wskazanych w zestawieniu nr 7. W efekcie przeprowadzenia ewaluacji on-going może być proces aktualizacji *Strategii*, polegający w szczególności na zmianie/dodaniu/usunięciu przyjętych celów operacyjnych/kierunków działań. Natomiast ewaluacja ex-post, planowana do przeprowadzenia w 2031 r., za cały okres obowiązywania *Strategii*, a jej wyniki będą przydatne przy ukierunkowaniu prac nad nową edycją *Strategii* rozwoju Gminy.